

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 98/26/EG

av den 19 maj 1998

om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen.

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

- (4) Det är önskvärt att lagarna i medlemsstaterna strävar efter att minimera störningar i systemet, som orsakas av insolvensförfaranden mot en deltagare i det systemet.

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och monetära institutets yttrande ⁽²⁾,

- (5) Ett förslag till direktiv om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut, som lades fram år 1985 och ändrades den 8 februari 1988, är fortfarande under behandling i rådet. I konventionen om insolvensförfaranden som utarbetades av medlemsstaterna, församlade i rådet, den 23 november 1995 undantas uttryckligen försäkringsföretag, kreditinstitut och värdepappersföretag.

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med det i artikel 189b i fördraget angivna förfarandet ⁽⁴⁾, och

med beaktande av följande:

- (1) Lamfalussy-rapporten år 1990 till centralbankscheferna i G 10-gruppen visade den betydande systemrisk som är inbyggd i betalningssystem som arbetar på grundval av flera rättsliga slag av betalningsnettnings, särskilt multilateral nettnings. Det är av största vikt att minska de rättsliga risker som är förenade med deltagande i system för bruttoavvecklingar i realtid, med tanke på den ökande utvecklingen för dessa system.

- (6) Detta direktiv avses omfatta såväl inhemska som gränsöverskridande avvecklingssystem för betalningar och värdepapper. Direktivet är tillämpligt på system inom gemenskapen och på säkerhet som deltagarna i systemen, oberoende av om de är från gemenskapen eller tredje land, ställer i samband med deltagande i dessa system.

- (2) Det är av yttersta vikt att minska den risk som är knuten till deltagande i system för värdepappersavvecklingssystem, i synnerhet när det finns ett nära samband mellan sådana system och betalningssystem.

- (7) Medlemsstaterna får tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på sina inhemska institut, som direkt deltar i system i tredje land och på säkerhet som ställs i samband med deltagande i sådana system.

- (3) Detta direktiv syftar till att bidra till att gränsöverskridande avvecklingsarrangemang för betalningar och värdepapper inom Europeiska gemenskapen kan genomföras på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, vilket stärker kapitalets fria rörlighet inom den inre marknaden. Direktivet följer således upp de framsteg som görs mot att fullständigt genomföra den inre marknaden, framför allt mot friheten att tillhandahålla tjänster och mot liberaliseringen av kapitalrörelser i syfte

- (8) Medlemsstaterna bör tillåtas att som ett system som omfattas av detta direktiv beteckna ett system vars huvudsakliga verksamhet utgörs av värdepappersavveckling, även om systemet i begränsad omfattning också hanterar råvaruderivat.

- (9) Minskningen av systemrisken kräver framför allt att avvecklingen är slutgiltig och att säkerheten kan göras gällande. Med säkerhet förstås alla de medel som en deltagare ställer till de andra deltagarna i syfte att trygga rättigheter och förpliktelser i avvecklingssystem för betalningar och värdepapper, inklusive repor (återköpsavtal, panträtter som följer av lag och fiduciariska överföringar. Bestämmelser i nationell lag om vilken slags säkerhet som kan användas skall inte påverkas av definitionen av "säkerhet" i detta direktiv.

⁽¹⁾ EGT C 207, 18. 7. 1996, s. 13 och EGT C 259, 26. 8. 1997, s. 6.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 21 november 1996.

⁽³⁾ EGT C 56, 24.2.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 9 april 1997 (EGT C 132, 28. 4. 1997, s. 74), rådets gemensamma ståndpunkt av den 13 oktober 1997 (EGT C 375, 10.12.1997, s. 34) och Europaparlamentets beslut av den 29 januari 1998 (EGT C 56, 23.2.1998). Rådets beslut av den 27 april 1998.

- (10) Genom att omfatta säkerhet som ställs i samband med medlemsstaternas centralbankers transaktioner i deras funktion som centralbanker, inklusive penningpolitiska transaktioner, bistår detta direktiv Europeiska monetära institutet i dess uppgift att öka effektiviteten vid gränsöverskridande betalningar i syfte att förbereda den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen och därigenom bidra till att utveckla den nödvändiga rättsliga ram inom vilken den framtida europeiska centralbanken kan utveckla sin politik.
- (11) Överföringsuppdrag och nettning av dessa bör gälla enligt rättsordningen i samtliga medlemsstaters jurisdiktion och vara bindande för tredje man.
- (12) Reglerna om slutlig nettning bör inte hindra system från att, innan nettningen äger rum, undersöka huruvida uppdrag som har förts in i systemet överensstämmer med reglerna för systemet och tillåter att avveckling sker i systemet.
- (13) Ingenting i detta direktiv hindrar en deltagare eller tredje man från att göra gällande någon rätt eller något krav, som följer av den underliggande transaktionen, som de kan ha beträffande återvinning eller återgång enligt lag, med avseende på ett överföringsuppdrag som förts in i ett system, t.ex. på grund av rättshandlingar till skada för borgenären eller tekniskt misstag, så länge detta inte leder till återgång av nettning eller återkallelse av överföringsuppdraget i systemet.
- (14) Det är nödvändigt att säkerställa att överföringsuppdrag inte kan återkallas efter en tidpunkt som anges i systemets regler.
- (15) Det är nödvändigt att en medlemsstat omedelbart underrättar andra medlemsstater om att insolvensförfaranden har inletts mot en deltagare i systemet.
- (16) Insolvensförfaranden bör inte ha retroaktiv verkan på deltagarnas i ett system rättigheter och förpliktelser.
- (17) Om insolvensförfaranden inleds mot en deltagare i ett system är syftet med detta direktiv att bestämma vilken insolvenslag som gäller för den deltagarens rättigheter och förpliktelser i samband med hans deltagande i systemet.
- (18) Säkerhet bör skyddas från verkningarna av den insolvenslag som gäller för den insolvente deltagaren.
- (19) Bestämmelserna i artikel 9.2 bör bara gälla ett register, konto eller system för centraliserad förvaring som utvisar äganderätt eller rätt till leverans eller överföring av de värdepapper som avses.
- (20) Bestämmelserna i artikel 9.2 är avsedda att säkerställa att om deltagaren, en medlemsstats centralbank eller den framtida europeiska centralbanken har en giltig och effektiv säkerhet i enlighet med vad som bestäms i lagen i den medlemsstat där det aktuella registret, kontot eller centraliserade förvaringssystemet finns, bör giltigheten och frågan om den säkerheten kan göras gällande gentemot systemet (och dess operatör) och mot varje annan person som direkt eller indirekt ställer krav genom det, bestämmas enbart enligt lagen i den staten.
- (21) Bestämmelserna i artikel 9.2 är inte avsedda att inverka på tillämpningen och verkningarna av lagen i den medlemsstat enligt vilken värdepappren är utfärdade eller lagen i den medlemsstat i vilken värdepapper på annat sätt kan vara belägna (inklusive utan begränsning den lag som rör utfärdande av, äganderätt till och överföring av sådana värdepapper eller annan rätt till sådana värdepapper) och bör inte tolkas så att varje sådan säkerhet kommer att kunna göras direkt gällande eller kunna erkännas i varje sådan medlemsstat annat än i överensstämmelse med lagen i den medlemsstaten.
- (22) Det är önskvärt att medlemsstaterna strävar efter att i tillräcklig omfattning länka samman alla värdepappersavvecklingssystem som omfattas av detta direktiv, i syfte att främja största möjliga insyn och rättssäkerhet vid transaktioner med avseende på värdepapper.
- (23) Antagandet av detta direktiv utgör det lämpligaste sättet att uppnå målen ovan och går inte utöver vad som är nödvändigt för att nå dem.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVSNITT I

RÄCKVIDD OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Bestämmelserna i detta direktiv skall gälla

- a) varje system enligt definitionen i artikel 2 a, som faller under lagen i en medlemsstat och som hanterar vilken valuta som helst, ecu eller olika valutor som systemet räknar om i förhållande till varandra,

- b) varje deltagare i ett sådant system,
- c) säkerheter som ställs i samband med
- deltagande i ett system, eller
  - operationer som utförs av centralbankerna i medlemsstaterna i deras funktion som centralbanker.

Artikel 2

I detta direktiv avses med

- a) *system*: ett formellt arrangemang
- mellan tre eller flera deltagare, en eventuell avvecklingsagent, en eventuell central motpart, en eventuell clearingorganisation eller en eventuell indirekt deltagare oräknade, med gemensamma regler och standardiserade arrangemang för att utföra överföringsuppdrag mellan deltagarna,
  - som faller under en medlemsstats lag som deltagarna har valt; deltagarna får emellertid välja lagen endast i en medlemsstat där åtminstone en av dem har sitt huvudkontor, och
  - som är betecknat som ett system och anmält till kommissionen av den medlemsstat vars lag är tillämplig, utan att detta påverkar tillämpningen av andra strängare regler, som föreskrivs i nationell lag, sedan den medlemsstaten har förvässat sig om att systemets regler är tillfredsställande.

Enligt villkoren i första stycket får en medlemsstat beteckna ett sådant formellt arrangemang, vars verksamhet består i att utföra överföringsuppdrag enligt definitionen i i) andra strecksatsen, och som i begränsad utsträckning utför uppdrag som hänför sig till andra finansiella instrument, som ett system när medlemsstaten anser att systemrisken motiverar detta.

En medlemsstat kan också från fall till fall beteckna ett sådant formellt arrangemang mellan två deltagare, en eventuell avvecklingsagent, en eventuell central motpart, en eventuell clearingorganisation eller en eventuell indirekt deltagare oräknade, som ett system när medlemsstaten anser att systemrisken motiverar detta.

- b) *institut*:
- ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 1 första strecksatsen i direktiv 77/780/EEG⁽¹⁾ inklusive de institut som återfinns i förteckningen i artikel 2.2 i det direktivet, eller

⁽¹⁾ Rådets första direktiv 77/780/EEG av den 12 december 1977 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT L 322, 17.12.1977, s. 30). Direktivet senast ändrat genom direktiv 96/13/EG (EGT L 66, 16.3.1996, s. 15).

- ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 93/22/EEG⁽²⁾ exklusive de institut som återfinns i förteckningen i artikel 2.2 a-2.2 k i det direktivet, eller
- offentliga myndigheter och offentligt garanterade företag, eller
- varje företag som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen och vars verksamhet motsvarar den som bedrivs av kreditinstitut eller värdepappersföretag inom gemenskapen enligt definitionen i första och andra strecksatsen

som deltar i ett system och som har ansvar för att uppfylla de finansiella åtaganden som härrör från överföringsuppdrag inom det systemet.

Om ett system står under tillsyn i enlighet med nationell lagstiftning och endast utför överföringsuppdrag enligt definitionen i i) andra strecksatsen samt betalningar som härrör från sådana uppdrag, får en medlemsstat besluta att företag som deltar i ett sådant system och som ansvarar för att uppfylla de finansiella åtaganden som uppstår genom överföringsuppdrag inom detta system, kan anses som institut under förutsättning att åtminstone tre deltagare i systemet omfattas av någon av de kategorier som avses i första stycket och att systemrisken motiverar ett sådant beslut.

- c) *central motpart*: en enhet som inträder mellan instituten i ett system och som handlar som exklusiv motpart till dessa institut i fråga om deras överföringsuppdrag.
- d) *avvecklingsagent*: en enhet som till institut och/eller en central motpart som deltar i system tillhandahåller avvecklingskonton, genom vilka överföringsuppdrag inom sådana system avvecklas och, i förekommande fall, beviljar krediter till dessa institut och/eller centrala motparter i avvecklingssyfte.
- e) *clearingorganisation*: en enhet med ansvar för att beräkna nettoställningen för institut, en eventuell central motpart och/eller en eventuell avvecklingsagent.
- f) *deltagare*: ett institut, en central motpart, en avvecklingsagent eller en clearingorganisation.

Enligt systemets regler kan samma deltagare handla som central motpart, avvecklingsagent eller clearingorganisation eller utföra en del av eller alla dessa uppgifter.

⁽²⁾ Rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993, om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT L 141, 11.6.1993, s. 27). Direktivet senast ändrat genom direktiv 97/9/EG (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22).

En medlemsstat får när den tillämpar detta direktiv besluta att en indirekt deltagare får betraktas som deltagare, om systemrisken motiverar detta och på villkor att den indirekte deltagaren är känd av systemet.

g) *indirekt deltagare*: ett kreditinstitut enligt definitionen i b första strecksatsen med ett avtalsförhållande till ett institut, som deltar i ett system, som utför överföringsuppdrag enligt definitionen i i), varigenom ovan nämnda kreditinstitut ges möjlighet att utföra överföringsuppdrag genom systemet.

h) *värdepapper*: alla instrument som avses i avsnitt B i bilagan till direktiv 93/22/EEG,

i) *överföringsuppdrag*:

— varje instruktion från en deltagare om att ställa ett penningbelopp till en mottagares förfogande genom registrering på ett konto hos ett kreditinstitut, en centralbank eller en avvecklingsagent, eller varje instruktion som leder till övertagande eller uppfyllelse av en betalningsförpliktelse enligt definitionen i systemets regler, eller

— en instruktion från en deltagare om att föra över äganderätten eller annan rätt till ett eller flera värdepapper genom registrering i ett register, eller på annat sätt.

j) *insolvensförfaranden*: varje kollektiv åtgärd som föreskrivs i lagen i en medlemsstat eller i tredje land antingen för att likvidera eller för att rekonstruera deltagaren, när en sådan åtgärd innebär inställelse av eller införande av begränsningar för överföringar eller betalningar.

k) *nettning*: omvandling till en nettofordran eller en nettoförpliktelse av fordringar och förpliktelser som följer av överföringsuppdrag en eller flera deltagare antingen ställer ut till eller mottar från en eller flera andra deltagare, vilket har till följd att endast en nettofordran eller en nettoförpliktelse återstår.

l) *avvecklingskonto*: ett konto i en centralbank, hos en avvecklingsagent eller en central motpart, vilket används såväl för att hålla penningmedel och värdepapper som för att avveckla transaktioner mellan deltagare i ett system.

m) *säkerhet*: alla realiserbara tillgångar som tillhandahålls genom pantsättning (inklusive pengar som tillhandahålls genom pantsättning), ett återköpsavtal eller liknande avtal eller på annat sätt för att säkra rättigheter och förpliktelser som kan uppstå i samband med ett system, eller som tillhandahålls medlemssta-

ternas centralbanker eller den framtida Europeiska centralbanken.

AVSNITT II

NETTNING OCH ÖVERFÖRINGSUPPDRAG

Artikel 3

1. Överföringsuppdrag och nettning skall gälla enligt rättsordningen och, även i händelse av insolvensförfaranden mot en deltagare, vara bindande i förhållande till tredje man, under förutsättning att överföringsuppdragen infördes i ett system före den tidpunkt då sådana insolvensförfaranden inleddes enligt definitionen i artikel 6.1.

Överföringsuppdrag som undantagsvis införs i ett system efter den tidpunkt då insolvensförfaranden inleds och som utförs samma dag som dessa förfaranden inleds, skall endast gälla enligt rättsordningen och vara bindande i förhållande till tredje man om avvecklingsagenten, den centrala motparten eller clearingorganisationen efter avvecklingen kan bevisa att de inte hade eller borde ha haft kännedom om att sådana förfaranden hade inletts.

2. Ingen lag, bestämmelse, regel eller praxis beträffande ogiltigförklaring av kontrakt och transaktioner, som har ingåtts före tidpunkten för inledning av insolvensförfaranden enligt definitionen i artikel 6.1, skall medföra återgång av en nettning.

3. Tidpunkten för införande av ett överföringsuppdrag i ett system skall bestämmas enligt de regler som gäller för systemet. Om det i den nationella lag som systemet faller under föreskrivs villkor med avseende på tidpunkten för införande, skall systemets regler överensstämma med sådana villkor.

Artikel 4

Medlemsstaterna får föreskriva att inledning av insolvensförfaranden mot en deltagare inte skall förhindra att medel eller värdepapper, som finns tillgängliga på den deltagarens avvecklingskonto, används för att uppfylla den deltagarens förpliktelser i systemet den dag insolvensförfarandena inleds. Medlemsstaterna får också föreskriva att en sådan deltagares kreditfacilitet, som är förbunden med systemet, skall användas för att uppfylla den deltagarens förpliktelser i systemet mot tillgänglig och befintlig säkerhet.

Artikel 5

Ett överföringsuppdrag får inte återkallas av en deltagare i ett system eller av tredje man från den tidpunkt som anges i reglerna i det systemet.

AVSNITT III

BESTÄMMELSER OM INSOLVENSFÖRFARANDE*Artikel 6*

1. I detta direktiv skall tidpunkten för inledning av insolvensförfaranden vara den tidpunkt då den behöriga rättsliga eller administrativa myndigheten meddelade sitt beslut.

2. När beslut har fattats i enlighet med punkt 1, skall den behöriga rättsliga eller administrativa myndigheten omedelbart underrätta den behöriga myndighet som utsetts av medlemsstaten om beslutet.

3. Den medlemsstat som avses i punkt 2 skall omedelbart underrätta övriga medlemsstater om detta.

Artikel 7

Insolvensförfaranden skall inte ha retroaktiv verkan på en deltagares rättigheter och förpliktelser, som uppstår genom eller i samband med deltagande i ett system, före tidpunkten för inledning av sådana förfaranden enligt definitionen i artikel 6.1.

Artikel 8

Om insolvensförfaranden inleds mot en deltagare i ett system, skall de rättigheter och förpliktelser som uppstår genom eller i samband med vederbörande deltagares deltagande, bestämmas av den lag som systemet faller under.

AVSNITT IV

**SKYDD FÖR SÄKERHETSINNEHAVARENS RÄTTIGHETER MOT VERKNINGARNA AV SÄKERHETSSTÄL-
LARENS INSOLVENS***Artikel 9*

1. De rättigheter

- som en deltagare har till en säkerhet som ställs i samband med ett system, och
- som medlemsstaternas centralbanker eller den framtida Europeiska centralbanken har till en säkerhet som ställs till dem,

skall inte påverkas av insolvensförfaranden mot den deltagare eller den motpart till medlemsstaternas centralbanker eller den framtida Europeiska centralbanken som ställde säkerheten. Sådan säkerhet får realiseras för att tillgodose dessa rättigheter.

2. Då värdepapper (inklusive rättigheter till värdepapper) ställs som säkerhet till deltagare och/eller medlemsstaternas centralbanker eller den framtida Europeiska centralbanken som beskrivs i punkt 1 och deras rätt (eller den rätt något ombud, någon agent eller tredje man som handlar för deras räkning har) med avseende på värdepappren är enligt lag registrerade i ett register, på ett konto eller i ett system för centraliserad förvaring i en medlemsstat, skall sådana enheters rättigheter som säkerhetsinnehavare i förhållande till dessa värdepapper falla under lagen i den medlemsstaten.

AVSNITT V

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 10*

Medlemsstaterna skall ange vilka system som skall innefattas i detta direktivs räckvidd och anmäla dem till kommissionen och underrätta kommissionen om vilka myndigheter de har utsett enligt artikel 6.2.

Systemet skall till den medlemsstat vars lag är tillämplig ange deltagarna i systemet inklusive varje eventuell indirekt deltagare och varje förändring med avseende på deltagarna.

Medlemsstaterna får, förutom den angivelse som föreskrivs i andra stycket, underkasta system som faller under medlemsstatens jurisdiktion tillsyns- eller tillståndskrav.

Var och en som har ett berättigat intresse får begära att ett institut skall lämna upplysningar om i vilka system institutet deltar och om de huvudsakliga bestämmelserna för dessa systems verksamhet.

Artikel 11

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före 11 december 1999. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser, skall de tillämpliga bestämmelserna innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när det offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i inhemsk lag som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv. Medlemsstaterna skall samtidigt tillhandahålla en jämförelsetabell som anger de nationella bestämmelser som är i kraft eller som införs för varje artikel i detta direktiv.

Artikel 12

Senast tre år efter den dag som anges i artikel 11.1 skall kommissionen inge en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, åtföljd av förslag till revidering av det om så är lämpligt.

Artikel 13

Detta direktiv skall träda i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 14

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 19 maj 1998.

*På Europaparlamentets
vägnar*

J.M. GIL-ROBLES

Ordförande

På rådets vägnar

G. BROWN

Ordförande